

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătiindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici a 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

Și atunci?..

(§). Guvernul Clary din Austria e un vern de tranziție. Misiunea lui nu se estinde departe. Are să restabilească ordinea parlamentară, să pună în mișcare mașineria de stat, care de zece luni pauzează, înlocuită fiind cu para-graful de nevoie, — și după-ace a făcut această punte de trecere pe seama urmașului său, are să-și lege gîmăntanul și să plece. Vorba veche: „Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen”.

Din vorbirea prim-ministrului austriac Clary, rostită cu ocaziunea deschiderii reichsrath-ului, — vorbire, care atât în formă cât și în fond e de altcundă de corectă și de împăciuitoare de spirite, — se vede însă, că intențiunea noului guvern austriac nu e să facă numai pe maurul, ci să facă și alte lucruri, bune și frumoase. Contele Clary a desfășurat în fața reichsrath-ului austriac un formal program de muncă serioasă, și binefăcătoare pentru popoarele Austriei. Vorba e însă, că puterile-va executa?

Modul cum a fost primită vorbirea-program din partea Cehilor ne dă puține semne de speranță. Faptul că Cehii au luat rolul Nemților, și provoacă continue iritațiuni cu întreruperile lor, precum și faptul că Cehii dispun de o majoritate compactă în reichsrath, e destul de îngrijitor pentru guvernul Clary, care neutral cum e și după-cum se numește, e pus cu totul la discreția Cehilor. Dreapta, din care fac parte Cehii, poate să-l aducă la cadere, în ori-care moment.

Sub astfel de prospecte, natural că e grea situația guvernului Clary; și se poate că prorocia deputatului ceh, care i-a strigat lui Clary, cu ocaziunea rostirii programului, că în patruzeci de zile guvernul său va fi măturat dela suprafață, se va împlini mai curînd decum cred înșiși Cehii.

Vorbirea-program e pusă la ordinea zilei, ca să fie discutată în ședința de astăzi. Nu trebuie, decât ca Cehii să propună vot de neîncredere guvernului, sau chiar darea sa în judecată, ear' dreapta, care formează majoritatea parlamentară, să voteze propunerea și „maurul s'a dus înainte de a-și face datoria”.

Și ce va urma atunci? Chaos ca mai înainte. Pentru-că nime nu cutează să pășească pe calea adevărată și singură posibilă pentru o guvernare sănătoasă.

Cu șovăiri, cu experimentări, cu pipări nu se poate restabili ordinea zdruncinată din temelii. Nodul gordian tre-

bue tăiat. Și dacă nu s'a tăiat până acum, e semn că nu s'a aflat încă omul care să aibă curajul să-l taie.

Contele Clary poate să accentueze cât îi place, că e omul legalității, că Cehii îi vor ride în față, tot așa cum făceau mai înainte Nemții cu Thum.

Contele Clary poate să se tot provoace la gravitatea situației și la responsabilitatea ce-l apasă, căci carul statului tot nu va fi scos din glodul în care se află, pentru-că Cehii țin de roate, cum țin mai înainte Nemții.

Pe lângă toată frumseța și corectitudinea vorbirei contelui Clary, zilele guvernului austriac sînt deci numărate; și întrebarea ce trebuie să-și-o pună fiecare patriot adevărat în fața acestei situațiuni grave este: **și atunci?**

Da; ce va urma atunci? Cum rămâne cu delegațiunile, fără cari nu poate funcționa dualismul? Cum rămâne cu pactul austro-ungar, fătul dualismului? Cum rămâne cu dualismul însuși?

Dar' acestea sînt întrebări cu cari datorința au să se ocupe cei-ce au creat situația în care se află Austria. Noi vom urmări cu atențiune dezvoltarea evenimentelor de dincolo, pentru-că din situația de astăzi din Austria se poate naște situația noastră de mâine.

Sibiu, 20 Oct. n.

Boala principelui Carol. Ameliorarea se menține în starea sănătatii principelui Carol, și medicii speră că peste două-trei zile va începe convalescența. Moșarcul nostru încă s'a interesat mult de boala micului principe român și a dispus să-și trimită zilnic stiri telegrafice la Gödölő despre mersul bolii. Ultimul buletin medical e de următorul cuprins: „Noaptea liniștită; somn regulat, aproape neîntrerupt. Temperatura e în scădere încetată, dar progresivă. Termometrul a indicat 40°. Starea generală tinde să se amelioreze”.

Fiscul Coroanei. Se dă ca posibilă stirea, că ministrul maghiar de culte și instrucțiune publică, Wlassics Gyula, a comunicat șefului său, prim-ministrului Széll, dorința, de a se desprinde de fotoliul ministerial, schimbînd postul ce-l are cu postul nou creat de fisc al Coroanei. Ministrul-president a luat la cunoștință dorința colegului său și a oferit imediat postul de ministru de culte contelui Andrassy Tivadar, care se zice că ar fi primit oferta. Va să zică, primim în curînd alt director la fabrica de — maghiarizare!

„Patria”. A patruzecia confiscare s'a făcut la „Patria” din Cernăuți. Numărul ultim a fost confiscat pentru unele parafe din articolul care ocupa cu reîntoarcerea prezidentului țerei, baronul Bourguignon, în țară. Se știe că baronul fusese la Viena, pentru a informa guvernul despre „îndărăt-nicia” Românilor din Bucovina și pentru a-și justifica modul de purcedere față de acești „reșitenți”. Întrebarea e, că guvernul aprobat-a vederile baronului sau nu? Modul, cum s'a întors baronul acasă, ar arăta că — nu.

În contra Vészi-ilor. În congregația de toamnă a comitatului Solnoc-Dobâca, pașalicul de odinioară a baronului Bánffy, s'a votat cu unanimitate de voturi, o rezoluțiune, de cuprinsul că alegătorii dietali din comitat să fie provocați să-și aleagă de candidați de deputați oameni din comitatul lor, cari le cunosc necazurile, ear' nu oameni cu totul străini, veniți din alte colțuri de țară. Rezoluțiunea aceasta se va trimite tuturor municipiilor, cu rugarea, ca toate să facă pași în direcția aceasta. Și dacă toate municipiile vor aduce astfel de hotărîri, s'a isprăvit cu domnia celor din centru, pentru-că e moarte sigură pentru toți — Vészi-ii!

Cuota. Un ziar de regulă bine informat din Viena scrie, că între guvernele țărilor dualiste s'a dat, cu privire la cota, următorul angajament: Căci comisiunile ruse pentru stabilirea cotei n'ar ajunge la nici o înțelegere, — ceea-ce e de prevăzut, — guvernele vor prezenta parlamentelor lor câte un proiect de lege, prin care se va regula chestiunea cotei, firește, astfel, ca pe Ungaria se cadă o cotă mai mare ca până acum. Vorba e, că guvernul din Austria are-va cui să-și prezenteze proiectul de lege?

„Legile bisericești”. În con-ventul evanghelicilor, ținut Mercuri la Buda-pest, a venit vorba și despre „efectul” legilor bisericești, votate la timpul său tocmai cu concursul protestanților și a evanghelicilor; și presidentul, baronul Pronay, a constatat în vorbirea de deschidere, că zău acelea nu sînt salutare pentru biserica evanghelică. Cu toate acestea oamenii să nu fie prea îngrijiiți, fiindcă biserica evanghelică a trecut și prin alte primejdii, mult mai mari, și a eșit întreagă din ele. E bine că oamenii recunosc cel puțin că legile bisericești sînt primejdioase!

Deschiderea Reichsrath-ului.

— Vorbirea prim-ministrului Clary. —

Discursul-program, cu care prim-ministrul austriac Clary s'a prezentat pe sine și pe colegii sei reichsrath-ului austriac în ședința de deschidere, ținută Mercuri, în 18 Octomvrie n., e de următorul interesant cuprins:

„Înaltă casă! Chemat din partea M. Sale să conduc afacerile guvernului, am onoare a mă prezenta, împreună cu colegii mei, înaltei case. Sîntem conștii de gravitatea misiunii ce ni-s'a dat, și știm să apreciem pe deplin responsabilitatea ce ne apasă. Seriositatea situației provocată de luptele politice din anii din urmă, ne îndreptățește însă a aștepta, că năsuințele guvernului de a restabili stările normale parlamentare, — amăsura intențiunilor d-voastre, — vor întâmpina o justă apreciere din partea înaltei case și guvernul va pute conta la un sprigin neprecupat. Guvernul pășeste în fața înaltei case ca un guvern cu deservire neutral, compus din bărbați cari vreau să-și pună modestele puteri în serviciul M. Sale, pentru binele statului. Guvernul va respecta, așa cum îi cere datorința, constituția aflată în viață și va împlini cu conștiință dispozițiile ce le conține.

În interesul tuturor popoarelor adresează deci guvernul rugare serioasă și urgentă către toate partidele și grupările acestei înalte case, ca să contribuie din a lor parte la aceea, ca discuțiile parlamentare să nu fie conturbate și ca să poată fi pregătita aplicarea contrastelor, care singură poate să aducă pacea națională și se asigure muncă rodnică. Prin revocarea ordonanțelor cari se refereau la întrebarea limbilor la autoritățile din Boemia și Moravia, guvernul a făcut un pas cu a cărui gravitate și importanță e pe deplin în curat; dar la precumpănirea căruia s'aluat de basă, că lăsarea în ființă a ordonanțelor se opune în mod împedecător ori-cărei activități rodnice. Nu poate fi intențiunea guvernului să mențină în permanență starea de lucruri creată prin revocarea ordonanțelor; din contră, guvernul s'a apucat cu toată serioșitatea de regularea acestor raporturi pe cale legală, și după terminarea lucrărilor inevitabile de pregătire va cere avusul înaltei reprezentanțe imperiale. Guvernul doarește din inimă să creeze pe calea aceasta garanții pentru o ordine durabilă. Făcînd aceasta, guvernul nu va devia dela linia de conduită legală, și pe lângă respectarea legii îndreptățiri în oficiu și în viața publică a limbilor din țară, așa precum se garantează prin lege, își va îndrepta privirea asupra trebuințelor practice, precum și asupra recerîntelor unei administrațiuni corecte, unitare. Guvernul va evita tot ce poate împedeca o apropiere între vederile contrare, și va sprigini tot ce poate promova înțelegerea.

Înaltă casă! Încă și alte probleme importante așteaptă să fie rezolvate. Viața de stat e centralizată înainte de

toate în *budgetul statului*, a cărui votare din partea înaltei reprezentanțe imperiale poate singură să deo garanții, că nu numai întreaga administrație e supusă îndreptățitei controle publice, ci și pentru indispensabile trebuințe, cari în timpul din urmă, spre durerea guvernului, au rămas nesatisfăcute, se va purta de grijă.

Chiar și tratarea, în ultima formă, a chestiunii, referitoare la *regularea raporturilor economice cu țările de sub coroana ungară*, e de cea mai mare importanță, atât pentru interesele acestei jumătăți de monarhie, cât și pentru monarhia întreagă. În general, se cere de urgență câștigarea de timp și de teren, ca să ne putem ocupa cu problemele economice și cu chestiunile, dela a căror deliberare și rezolvare fericită depinde alături unui nou și necesar impuls în viața noastră economică, precum și clădirea instituțiilor publice de bunăstare.

Tot așa reclamă și *trebuințele culturale* o îngrijire egală și permanentă din partea statului, de a cărui nobilă datorință se ține, — tocmai cu privire la școală, — promovarea activității educative și a sentimentului religios-moral.

Înaltă casă! Guvernul va purta de grijă la punerea în executare a acestei acțiuni, precum și în general la împlinirea misiunilor sale administrative, ca din partea autorităților să se țină cont în mod imparțial și cu căldură bunăvoință de trebuințele și de cererile îndreptățite ale populațiunii. Guvernul vede în aceasta un mijloc eficace pentru creșterea încrederii în administrație și prin aceasta și în autoritatea de stat, care, fiindcă nu a rămas neatinsă nici ea de confuziile politice, trebuie întărită și lărgită. În acest sens s'a apucat guvernul de misiunea ce i-s'a dat, și sperează, că nu-i va lipsi spriginul tuturor acelor, cari pîtrunși de sentimente patriotice, doresc pacea internă și un viitor fericit pentru scumpa noastră patrie.”

„Înfrățirea” — între țărani.

— Raport special al „Tribunei”. —

Bătăie în drum ziua la amezi. — Ungurul „bine minte”. — Român bătut pentru Memorand. — Era dreptăței.

Gilău, 17 Oct. n.

O mare tâlhărie au comis niște Unguri din Gilău, ziua la amezi, pe hotăr între Gilău și Luna-săsească. Au bătut de moarte pe doi Români ear' pe ei nime nu i-a prins. Lucrul s'a petrecut astfel:

În 13 Octomvrie n. a fost controla glosașilor la Gilău. Reîntorcîndu-se pe drum către casă niște oameni din Feneș, toți Români, afară de doi Unguri și doi Țigani — nu știu ce ceartă s'a iscat între un Ungur și un Țigan. Destul că un Român cu numele Petru Flueraș s'a dat să-și descurce, pentru a nu face nebunii. Numai atât i'a trebuit Ungurului nostru, că doria el să aibă ceartă cu numitul Român, fiind pismoși toți Ungurii pe el încă de pe timpul Memorandului. Când vîzî de comitamentul vrea să-și despărta, n'a zis nimic, fără a luat-o cu

FOIȚA „TRIBUNEI”.

DEDICAȚIE.

O mână dalbă mai săruți
În viață câte-odată,
Dar' cea mai gingașă o cruți —
O lași nesărutată...

Și nu, că poate n'ai dori,
Căci dorul te răpune,
Ci pentru-că — ei, las' că știi! —
Îmi cade greu a spune...

Cum în pustie un sîtos
Tot apă-n somn visează
Și vede-n visu-i prea frumos
Un petec de oază.

Așa-ți apare ea în vis,
Și-atunci uiți ori-ce jalbă,
Căci un sărut îți e permis
S'apeși pe mână-i dalbă.

În somn, când sufletu-i deștept,
Zac visuri pe pleoape;
În somn aveam un raiu în piept,
Căci tu-mi erai aproape...

Stringînd mînuța ta visam,
Că tu m'ai înțelege,
Și mult mai fericit eram
Ca cel mai mare rege.

Alvescu.

Scrisori din Bihor.

V.

Tirgul-Murșului, 5/X., seara.

De-ai ști de unde îți scriu aceste șire, te-ai mira, că și între astfel de împrejurări mai ai voe de scris.

Masa mea de scris e o scîndură de fereastră, călimarul meu o frîntură de sticlă, lampa o bucată de lumină de sîu, aproape să se stingă... În jur de mine zgomet de voci, de puști, de „bo-conce”.

N'ai ce face! Trebuie să ocupi odată înalta „fonctie” de apărător al ordinii publice și al patriei comune... De trei zile și eu sînt „cotună împărătească”, „portolicoș” pe 8 săptămîni, și trebuie să fac „salutir” la domnu „Gifraită”, căci altmînteni domnu „Gifraită” mă „jilăntuiește” și eu capăt „bintușag”...

Dar' mie nu-mi pasă de nimic și de nime. Nici de zgometul „portolicoșilor”, nici de domnu „Gifraită”, ci plecat pe hîrtie la lumina debilă de sîu scriind mă adănesc în trecut, când stam încă

în biserica din piață răzimat de un stîlp și așteptam cu dor să-ți întorc capul, și mă avert în viitor, când ear' voi sta în biserica din piață răzimat de un stîlp și...

De-ar fi deja iarnă.

— 7/X.

Azi mi-a sosit din Orade o scrisoare înscrisă... M'am spăriat la vederea ei! O scrisoare recomandată din Orade!

Tremuram de spaimă, temîndu-mă, că s'au întîmplat cine știe ce lucruri mari!

Orădanii sînt oameni rezoluți, dela ei te poți aștepta la toate!

Înainte de a deschide scrisoarea mi-am făcut o cruce și ridicându-mi ochii spre cer am zis în tăcere o mică rugă, și-apoi am deschis-o!

Nu cred să existe sau să fi existat cîndva om, care să se fi bucurat ca mine, că din orașul său nu află nici o nouitate...

În Orade nu-i nimic nou! Nimic nu s'a schimbat în sistemul de viață patriarhală. Orădanii nu s'au lăsat răpiți de focul pripit al entuziasmului pentru propășirea națională... N'au voit să creeze stări anormale înființînd o „Căsină română”, înființînd un despărțământ de „Astră”, și-au păstrat sîngele rece!

Onoare vouă, bravi Orădani, cari ați știut totdeauna și veți ști și pe viitor păstra calmitatea de lipsă pentru întărirea și propășirea elementului maghiar — pe speșele noastre!

— 10/X.

Ieri am făcut cele dintîiu trei împușcături. Nici nu-mi închipuam, că viața cătănească ar pute fi atât de interesantă, cu deosebire dacă știi, că peste 6 săptămîni ai scăpat.

Aici apoi poți vedea, vorba ceea: „Țiganul ajuns căpră” în natură! Trebuie să zîmbești de milă, când vezi ce aere își dau „Gefraitării” și ceilalți „Vorgesetzți”: îți comandează cu voce aproape răgușită de încordare: „Habt acht”, „Ruht”, „Links um” și apoi earăși și earăși „Habt acht!” și la comanda asta apoi trebuie să stai liniștit, să nu clipești nici chiar din ochi, trebuie să stai în nemiscare, cum stau Românii din Oradea-mare! Sînt convins, că dacă soartea ar voi, ca Românii de acolo să vină aici la miliție, mîne cu toții ar fi deja „Gefraitării”, așa ar ști împlini comanda „Habt acht”, obicinuiți fiind la nemiscare.

Eu însă sînt în Oradea-mare numai „venitură”, am fire nomadică, și obicinuit la mișcare îmi pare atât de greu să stai mereu în loc, când...

Trebuie să plec, chiar acum sună ciasornicul 6 ore dimineața, mă așteaptă compania...

Cum ai dormit, ce ai visat?

— 13/X.

Cum mă duc azi în baracă, — așa se numește locuința noastră a „portolicoșilor”, — domnu „Gifraită” îmi spune, că „mi-a sosit un „hirlap”. Îți poți închipui, cu ce grabă am alergat în cancelarie, ca să-mi primesc gazeta.

Era un număr din „Tribuna”. Doamne, ce bucurie îți causează o gazetă românească, când ziua întreagă tot „marșoloești” cu „fegyverul” pe spate și „pătrîntășul” de cîngătoare! Uiți pentru o clipă, că nu mai ești om, ci numai un număr, un membru în marea organism al militarismului, și te adăncești earăși în vremurile, când îți era iertat să contrazici, să-ți manifestezi individualitatea...

Aici ești mort, unul e ca celalalt, și când e la adică, e foarte la loc. Plumbul tot atât de ușor pătrunde în trupul unui „inteligent dela oraș”, ca în trupul unui „prost dela sat”...

Te mai gîndești vre-odată la mine?

Fără nume.

fuga pe drum înainte, frații și alte neamuri ale lui erau la cules de cucuruz.

La spusa Ungurului toți au ieșit cu sape, seceri, țepuși etc. înaintea lui Petru Flueraș și atâta 'l-au bătut până tot 'l-au zdrobit. Un Român a vrut să-l scoată cumva din mâinile Ungurilor, cari erau în număr de opt. Aceluia 'l-au spart capul cu tăușul sapei și 'l-au mai imblătit peste picioare, încât abia putu veni până acasă, tot plin de sânge.

Pe Petru Flueraș 'l-au tras Ungurii în șanț și acolo 'l-au lăsat.

Auzindu-se vestea în sat s'au dus mai mulți după bietul om cu o trăsura; era scaldat în sânge. Nu putea umbla de zdrobit; acum e de dus la spital în Cluj, căci e puțină speranță să mai fie cum a fost.

Pe Ungurii barbari nu 'i-a legat nime. A ieșit gendarmeria, au strins sapele, țepușile și alte unelte cu cari fură bătuti cei doi Români. Ori poate pentru-că n'au negat fapta? Cu bună-seamă să fi fost Români erau deja între zidurile temniței.

Sântem în era: dreptului și dreptății.

Zic Ungurii, că Românul *crinje minte!* D'apoi ei nu în? Că de pe timpul *Memorandului* nici acum n'au uitat. Se vorbește, că Ungurii erau înțeleși de mai înainte să-l eșe în drum pe când va veni dela Gilău.

„Nouele base ale politice maghiare”

de
Beksis Gusztáv.

XI.

Nouă clasă de mijloc.

Beksis vrea să creeze multe de toate. Afară de aceea că ar vrea să înmulțească nația maghiară, vrea să creeze și o nouă clasă de mijloc. Spre acest scop dedică un capitol, în care între altele aflăm și câteva mărturisiri prețioase.

Astfel Beksis constată, că »clasa noastră de mijloc veche a decăzut». Sub această »clasă veche» el înțelege *clasa nemeșească*. Apoi e adevărat că fostii nemeși au decăzut, îndată ce n'au mai avut în brează pe iobagi, cari se lucre pentru ei! De aceea ar voi Beksis să aducă pe Români earși la stare de iobagi, ca să aibă cine isprăvi munca grea, ear' domnu »nagyságos» să poruncească. Numai cât »a trecut baba cu colaci»...

Nu mai umble Beksis și nația maghiară să iobăgească pe nime, că iobăgită e ea însăși. Beksis constată, că »păturile de mijloc ale societății și partea cea mai mare a inteligenței noastre e fără avere» și astfel această clasă nu e independentă, e *atârătoare*, cu deosebire e atârătoare în *măsură mare dela stat*.

Și mai departe scrie Beksis, că »societatea noastră 'și-a pierdut facultatea de regenerare și elasticitatea de-a se reînnoi». De aceea e de lipsă să se creeze o nouă clasă de mijloc pe cale *măiestrită*, căci »durere — zice Beksis — dar' trebuie să repetez, »că societatea noastră avisată numai la puterile ei, nu e capabilă de regenerare».

Ei vezi, aceste sunt vorbe adevărate și înțelepte, dle Beksis.

În următoarele Beksis arată, cum ar fi să se creeze clasa de mijloc. Mai întâi crede el, că dacă *prânimea* se va spori, va da un contingent oarecare pentru clasa de mijloc, dar' la crearea acestei clase să se iee în considerare »marii proprietari, cari încă nu sunt ridicați la rangul de magnăți».

Dar' ce e mai curios, Beksis ne arată pe noi Români de model întru crearea clasei de mijloc. Zice, că băncile noastre au cumpărat toate pământurile, ce au fost de vândut, începând dela comitatul Albei până la Maramureș și dela Brașov până în Bihor. Resultatul este — zice el — că deja se urcă la vre-o câteva sute de mii de jugere totalitate moșilor de mărime peste 200 de jugere, cari sunt în mâni românești. În unele comitate, precum în Făgăraș, Hunedoara, Solnoc-Dăbă, Caras-Severin etc. s'a format o însemnată clasă de proprietari români de mijloc. Dar' — se întreabă Beksis — statul nu e în stare să facă, ceea-ce face »*Albina*»?

Mai recomandă el apoi crearea unei clase de mijloc *de arăndași*, spre care scop ar fi să se folosească averile bisericesti și fundaționale. De aceste sunt la vre-o 3 milioane de jugere și pe aceste s'ar pute așeza 3000 de familii de arăndași, dându-se unei familii câte 1000 de jugere.

Și așa, dă-i înainte, bietul Beksis se sbate și se acată — ca omul căzut în apă — și de un paiu, căutând mântuire.

În urmă zice, că crearea clasei de mijloc și expansiunea are o condiție morală: »curățirea vieții noastre politice și sociale». Beksis arată în colorii foarte vii *decadența moralei publice* la Maghiari, scoțând la iveală cu deosebire așa numitul »streberei». Fără de muncă grea — zice Beksis — la noi poți ajunge la ori-și-ce, cum nicăiri în lume, până și la *rang științific*.

Dacă așa este societatea maghiară — și așa este — atunci se văză Beksis a o regenerare mai nainte de-a voi să facă cuceriri dela naționalități, căci în starea ei de azi este neputincioasă!

O românească înfrățire.

(+) E timpul ca să li-se redea cuvintelor înlesurilor. Au fost și mai sunt între Români oameni, cari par a-și fi făcut program din a compromite toate ideile bune, și a deteriora înțelesul adevărat al cuvintelor. Așa au făcut și cu *înfrățirea*. Au compromis-o, aplicându-o unde nu trebuie. Când ei s'au umilit vre-unui maghiaron au zis, că au usat de drept lor constituțional. Când au înălțat pe un umilit al zis, că au zdrobit sistemul. Și când au făcut temenele celui mai urgisit politician maghiar, ficiorului marelui »Ganef», *zdrobitorul de naționalități*, — au zis că s'au înfrățit cu Maghiarii.

După *beția* dela Arad a urmat o *beție* de cuvinte pe tema ideii de apropiere între *Maghiari și Români* — mai corect înțelegându-se Români înaintea Maghiarilor. Și din beția aceasta de vorbiri, cuvântul *înfrățire* a ieșit ciungărit, ear' ideea strălucită ce o reprezintă întunecată.

E timpul să 'i-se deie *înfrățirii* strălucirea veche, lumina dătătoare de viață.

La bazele columnei lui Traian, din Roma, pe locul unde a stat un vechiu templu, sub ploaia de raze ce revarsă soarele Italiei, în privirea unei lumi întregi, reprezentată prin aleși fii ai sei în urbea eternă, se salută, după o reverdere de secol, și se îmbrățează cu drag reprezentanții celor două popoare... La cuvintele lor inspirate strigăte de bucurie răsună prin Carpați și Apenini: dela termurul Mării-Negre de lângă mormântul lui Ovidiu un freamăt de bucurie trece până la *Sulmona*, locul natal al poetului esilat; coruri și muzici răsună într-un dulce amestec, și poezii ating lira intonând imni de înfrățire. — Se celebrează *înfrățirea* între Italieni și Români, fiii aceleiași mame glorioase.

Cu mai puțină pompă, cu mai mică strălucire esternă, dar' sub stăpânirea acelorasi sentimente divine, se sârbăzează *înfrățirea* printre frații de un sânge, cari departe de mama lor Roma, rătăcind prin restristele unor veacuri întunecate și nepetrunse, și ațipăți de uri străine, furiașe anume printre ei, s'au trezit deodată *desbinați* în credințele lor asupra adevărilor eterne.

După secolii de svicoliri prin ceață, la lumina libertăților, ce prin nori le-au mai suris, ei se trezesc azi la nouă viață, și căutând în jur de sine, văd droaia de dușmani, ce un semn că mai așteaptă și »sar ca lupii 'n stână», asupra turmelor lor frumoase, asupra *comorilor* celor mai scumpe, ce singură moștenire le-a mai rămas dela părinți și strămoși... Uimiți și uită în latură după ajutor, și nu găsesc nicăiri, decât la sine înșiși, — se *înfrățesc*, se apropie, fac cauză comună, și casă comună ca *frații*, și își apără... *limba, legea și moșta*.

— E o românească înfrățire, care încet-încet își estinde imperiul seu. Cei doi Metropoliți români, ca frații s'au îmbrățoșat. *Blajul și Sibiuul* au trăsărit de bucurie și tainice echouri au răspuns din toate părțile romanismului.

După exemplul arhierilor urmează preoții. Concordatul stabilit înainte cu vre-o zece ani privitor la *școale* abia acum începe a se realiza. Au înființat *școale comune* Români, uniți și neuniți din Romos, Turdas, Poiana-de-Arieș și Cristiș, Boz, și altele, despre cari nu ni-s'a raportat. Acum aceeași înfrățire ni-se vestește din *Certege*, lângă Câmpeni. Aci preoții *Cothisel și Arșezan*, au contopit școlile, și la anul își vor edifica împreună nou local.

Eată o înfrățire laudabilă, românească, de imitat. Numai bunăvoință trebuie și lucrul se poate realiza perfect de bine pe toată linia. Folosele acestei înfrățiri nu se pot preful. Nu numai că nemănuție școala *românească*, unde e amenințată de școala de stat și comunală, ori de altă ingerență străină, ci previne o mulțime de certe, și domolind urile urite și străine de firea Românului tolerant, prepară timpul fericit al unei generale *înfrățiri românești*, care va să fie.

Din miseriile noastre.

Vêrșet, 17 Octomvrie n.

Onorată Redacțiune! Nu sunt îndatinat din tufă, fără să se știe, a ataca numai așa instituțiile noastre, mai bine zis, oamenii aceia, cari din nefericire sunt chemați a fi în fruntea instituțiilor noastre bisericești. De aceea am și tăcut și numai am așteptat, că unde se va prăbuși lucrul și până-când va abusa consistorul nostru din Caransebeș ca senat școlar și bisericesc de paciența și răbdarea noastră. Și am ajuns la acel rezultat, că și mai tare m'am revoltat în internul meu, m'am disgestat întru atâtea afacerile sale, încât am pierdut speranța, că dela acest consistor mai putem aștepta ceva de dăi Doamne.

Am să enarez toate precum urmează și totodată prin aceasta să clarific și telegrama ce v'am trimis-o.

În comuna frunțată de lângă Vêrșet, Voivodinț, de unde sunt și eu și unde ca proprietar solvesc și cultul, sunt două școale: una de băieți, la care este învățtor Ioan Miclea și una de fete, la care e învățtoare Silvia Gheorgheviu. Între acești doi învățtori încă în vara anului curent s'au iscat certe, în cari învățtorul Ioan Miclea »palam publice» a enarat, că cu învățtoarea Gheorgheviu a avut relații intime de amor; a învățat pruncii dela școală să-i strige că este fată strică; înaintea bisericeii a strigat poporului de acolo că a avut pe învățtoarea. Destul că cu purtarea lui a scandalizat întreaga comună. Învățtoarea la rândul ei 'l-a acusat pentru calumnie la judecătoria din Vêrșet; și aici adevărindu-se cele zise de Miclea, acela este pentru calumnie judecat. În restimpul acela făcându-se arătare la consistor, acesta în loc să pășească față de cel vinovat, citează pe învățtoarea »ad audiendum verbum» și acolo să o constringă, să facă pace cu Miclea rugându-l de iertare, că după-cum îi zicea »*Mintea diecesei*» de azi: ea este vina că Miclea s'a înamorat în ea, fiindcă are ochi »prea» frumoși.

Fiind deci învățtoarea vina la ochii ei frumoși și Miclea așa nevinovat înaintea consistorului, acestuia nu 'i-se întâmplă nimica, ci, pentru scandalizarea publicului din comună și jur, dar' și celui din Vêrșet, este lăsat în postul seu, ca se poată crește mlădițele lui încredințate în direcțiunea de el urmată.

Așa au stat și stau lucrurile până mai alaltăieri, când prinzând de veste Miclea, că părinții învățtoarei sunt duși de acasă, noaptea la 2 ore a intrat în locuința învățtoarei înarmat cu cuțit, ciomag și o sticlă cu vitriol și aici turnând pe ea vitriolul a voit să o lovească și cu cuțitul. Dar' la strigătul învățtoarei a sărit o vecină, mai apoi judele comunal cu pazitorii de noapte și prinzând pe învățtor 'l-au dat pe mâna gendarmeriei, care investigează cauza.

Până-ce investigau gendarmii, vine în comună, de 9 ani administrator protopresbiter al acestui cerc Mihail Jurea cu directorul institutului »Luca-fărul», preotul Ioan Cocora din Solșița, care în loc ca după prescripțiile canoanelor să fie în comună și să o păstorească, șede aici în Vêrșet, ear' turmasa din grația și bunăvoința consistorului este dată pradă lupilor, și apoi acești doi domni lucafări ai dreptului și dreptății, de sigur luându-se după zisa »*Mintei diecesei*», că ochii frumoși ai învățtoarei 'l-au sedus și condus pe învățtor a pătrunde noaptea în locuința învățtoarei și a o maltrata, 'l-au aflat pe învățtor — sigur după zisele canoanelor — de nevinovat, încredințându-l școala și pruncii și pe mai departe, ear' pe învățtoarea, fiindcă are ochi frumoși și, vezi Doamne, reverenților nu le convin ochii frumoși, o destitue din post până atunci, până-când ochii învățtoarei din frumosi ce sunt, nu se vor urîți, sau nu vor orbi de tot.

Eată cum se află adevărul în diecesa noastră. Se află, pentru-că se caută și căutând cum se nu se afle, când îl caută așa oameni erudiți...

Aș dori să știu, că publicul cel mare românesc ce zice la toate aceste. Nu ride oare de așa o comună ca Voivodinț, care are în sinul seu și destui inteligenți. Rog însă să nu se iee în nume de rău nici oamenilor, nici inteligenței, pentru-că acestia 'și-au făcut datorința, dar' nu au aflat acasă pe cei chemați, pentru-că cei chemați își bat joc de noi. Răbdarea noastră însă este la sfârșit și apoi fie convinși domni, că și noi sântem ceva și vom ști ce vom face.

Ce să mai zicem despre desconsiderarea statutului organic. Parochia a doua din comună, de un an e vacantă, și pe lângă toate că comitetul parochial a deschis concursul pentru întregirea postului de preot, pe lângă toate că de nenumărate-ori a rugat și urgit poporul întregirea postului și pe lângă toate că consistorul e constrins a întregi în trei luni postul vacant, nu s'a făcut nimic, ba ce e mai mult, nici nu se va face nimic, pentru-că sesiunea parochială s'a și esărândat pe seama unui fond pe 3 ani. Deci parochia va rămâne vacantă și poporul fără păstor. Și când se știe că ține poporul din aceste părți la aceea, ca să-și aibă

preoții sei, cari să le celebreze cele sfinte, după-cum este îndatorat, își poate închipi ori-cine măchuirea lui. Mirare mă cuprinde cât este de răbdurii și cum nu 'și-a părăsit legea până acum. Mă tem că ce n'a fost va veni și apoi atunci cu toții vom sta gură căscată.

Aceste v'og, dle redactor, a le publica în prețutul d-voastră ziar, că doară de se poate ceva îndrepta, să se îndrepte și pentru-ca să nu 'mi-se zică aizmăne, că nu m'am interesat de afacerile bisericești școlastice a comunei, unde sunt deputat sinodal.

Dr. Nicolae Popovici,
advocat.]

Alteră pars.

Voivodinț, 18 Octomvrie n.

Comisiunea judecătorească, precum și dl administrator-protopresbiter, cu părintele asesor Cocora, directorul »Luca-fărului», apoi Dr. Zepeneag, avocat au constatat, că în mod cochet am fost ademenit în locuința învățtoarei Silvia Gheorgheviu, între orele 3—5 dimineața, unde am fost *tert cu vitriol*.

Epistolele schimbate între noi, martorii, oculata, medicul și poporul furios v'edesc, că ea e un demon, care de doi ani s'a folosit de slăbiciunea mea prinzându-mă de nas, deci momentan a suspendat-o din oficiu și întregul beneficiu, pe când eu, ca vulnerat grav folosesc jumătate beneficiul. Asupra mea s'a osprimit comisiunea, că lua parte la răspundere din punct de vedere moral și nu criminal.

E adevărat că poporul e scandalizat, dar' nu contra mea, ci contra ei, cerându-i cu furie amovarea și numai astfel a putut face pace, că a declarat-o imediat de suspendată. Mă provoc la mărturia sus numiților domni și nu la raportul din Vêrșet, ori la ceialalte orfăci ai complotului.

Aștept liniștit dezvoltarea lucrurilor, amănuntele în interesul cercetării le retac deocamdată; — pentru ilustrarea motivului atentatului contra mea amintesc, că noi doi am fost osândiți de judecătoria acum 3 luni cu amende mari pentru calumnie reciprocă, care calumniile au urmat după o intimată prea mare; dinsa pentru purtare ei a fost citată în luna trecută la veneratul consistor.

Ce privește escortarea mea e o minciună, căci cu gendarmii cari cu ea cochetează, ear' pe mine au voit a mă maltrata, 'mi-am tras socoteala în prezența judelei de instrucție.

Ioan Miclea,
înv. ort. rom.

Chestiuni școlare.

CONVOCARE.

Reuniunea învățătorilor gr-cat. din desparțământul *Roziei-montane*, își va ține a cincea adunare generală Joi, în 2 Noemvrie a. c. st. n. la 8 ore a. m., în școala gr-cat. din Abrud, cu următorul program:

1. Participare la serviciul divin.
2. Prelegere practică ținută de unul dintre învățătorii prezenți.
3. Deschiderea ședinței prin președinte.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Obiecțiuni cu privire la prelegerea practică.
6. Incassarea taxelor restante și curente.
7. Designarea persoanei ce va prelege și diserta la adunarea de primăvară.
8. Defigerea locului pentru adunarea generală viitoare.
9. Eventuale propuneri.
10. Verificarea procesului verbal.
11. Închiderea ședinței.

Bucium-șasa, 14 Octomvrie 1899.

Ioan M. Muntean, Corneliu Muntean,
președinte. notar.

Dela reuniunea »Mariana».

— Învitare. —

Reuniunea învățătorilor gr-cat. »Mariana» din vicariatul *Rodnei* și protopopiatele *Bistriței* și a *Budaului*-român își va ține adunarea generală la 5 și 6 Octomvrie a. c. st. n. în *Bistrița*, în biserica gr-cat. la care se invită cu toată stima a lua parte atât d-nii membri, cât și on. public interesat de cauza învățământului.

Programa:

1. Membrii Reuniunii la 8 ore a. m. vor asista în corpore la serviciul divin în biserica greco-catolică.
2. La 9 ore se va ține în școala confesională gr-cat. o prelegere practică de 1/2 oră din învățământul intuitiv despre »măr» prin un învățtor, care se va designa înainte de începerea adunării, spre care scop fiecare învățtor va avea a se pregăti la această lecțiune.
3. Deschiderea ședinței în biserica gr-cat.
4. Esmiterea comisiunilor: a) pentru verificarea protocolului; b) pentru criticarea prelegerii practice; c) pentru înscrierea de membri noi.
5. Raportul anual despre activitatea Reuniunii.
6. Raportul casarului, a comisiunii pentru cenzurarea rațiunii anului 1899 și pertractarea preliminarului de buget pro 1900.
7. Citirea disertațiilor: a) »Cultura și moralitatea» prin Iuliu Chitta, inv. gr-cat. în Bistrița; b) »Cum își poate câștiga învățtorul iubirea, încrederea

și respectul comunității sale» prin Silvestru Murșan, învățtor în Rodna-veche; c) »Proiect de plan special pentru școalele repetiționale economice» prin Ioan St. Pavelea, învățtor în Runc; d) »Apărarea școlii și a învățtorului» prin Teodor A. Bogdan, învățtor greco-catolic în Bistrița. — 8. Raportul comisiunilor de sub pct. 4, lit. b) și c). — 9. Raportul comisiunilor emise de adunarea generală din anul trecut pentru cenzurarea operatorilor: a) »Școala adultă»; b) »Predarea limbii maghiare în clasa I-a și II-a a școalelor populare române provăzute cu mai mulți învățtori». — 10. Raportul comitetului la însărcinarea adunării generale din anul trecut referitor la edarea unei foi pedagogice. — 11. Pertractarea propunerilor înscrinate la președinte cel puțin cu 24 ore înainte de adunare. — 12. Ocuparea postului de vicepreședinte devenit vacant prin abdicare. — 13. Statuirea timpului și locului pentru adunarea viitoare. — 14. Închiderea ședinței. Preșidii reuniunii învățătorilor greco-catolici »Mariana».

Nășed, la 15 Octomvrie 1899.

Pentru președinte: Secretarul:

Ignățiu Sen. Clement Grivase.

NB. În 5 Noemvrie după ședința primă va urma prânz comun.

Acei d-ni membri, cari reflectează la cuartire, sânt rugați a se adresa până în 4 Noemvrie la d-nii Iul. Chitta și Teodor A. Bogdan, învățtori în Bistrița.

Revistă esternă.

Răsboiul în Africa-sudică.

Știrile sosite azi vestesc un triumf al Burilor la *Mafering*. Generalul *Cronje* a provocat femeile și copiii să părăsească orașul și apoi în 16 l. c. a început bombardarea. După o scurtă canoadă cei din oraș au arborat steag alb, dar' încă nu se știe nimic despre capitulare.

Burii poartă lupte desperade contra *trenurilor pancerate* ale Englezilor, cari le fac mari stricăciuni. Le-a succed a arunca în aer câteva trenuri de aceste, dar' mai sigur se apără contra lor, stricând șinele.

Din *Ladysmith* se anunță, că Burii se apropie de oraș. Avantgarda a sosit la *Glencoe*. Generalul englez din *Ladysmith*, *White*, are 9000 de soldați și alți 6000 sânt în Dundee. Astfel Englezii cred, că vor pute susține apărarea cu succes.

Se anunță și o răscoală a *Negrilor* contra Burilor. »*Morning Post* e informată, că *Bazutii* au invadat în statul *Oranje*. Tot asemenea se zice, că *Bunzi*, căpetenia *Negrilor* de pe teritoriu portugez adună oameni pentru a se lupta contra Transvaalului.

Din parlamentul englez.

Guvernul a cerut un credit suplimentar de 10 milioane funți sterlingi și incuviințarea chemării alor 35.000 de rezerviști sub arme. *Harcourt*, șeful opoziției a declarat, că sprijinește guvernul în nenorocitul conflict, dar nu ia nici o responsabilitate pentru urmări.

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Ciomacoz, 17 Octomvrie n. — Mari binefăcători români *Mihail Butean* și soția sa *Floriana Jucan*, mari proprietari în comuna Ciomacoz, despre ale căror binefaceri și fundații de 2-ori e publicat »*Tribuna*», au mai făcut în 18 Octomvrie n. următoarele 8 fundații:

Pentru săracii români din comuna: Genciu, Dindileag, Meză - Tezem Pottelec, Resigheia, Sănișlău, Sinteia (co mitatul Aradului) și Vezend câte 200 fl. în sumă de 1600 fl. v. a. Fundațiunile se vor administra prin curatori bisericești sub supravegherea măritului guvern diecesan gr-cat. de Oradea-mare.

Cu această ocaziune v'og a da loc în prețutul ziar »*Tribuna*» și epistolei pastorale (vom publica-o Red.), e Escelența Sa episcopul Mihail Pavel, adresat-o acestor mari binefăcători români. Scrisoarea aceasta a făcut asupra lor o impresiune atât de mare, încât la moment au făcut pașii de lipsă pentru a procura și un clopot pe seama bisericeii din Ciomacoz, în preț de 850 fl. v. a. Dumnezeu le deie viață îndelungată, ca să-și aducă aminte și de ajutorarea alor doi tineri la universitate, în ființând și pe seama acestora la timpul seu o fundațiune frumoasă.

Echouri.

Ghișasa-de-sus, 17 Octomvrie n.

— În 2 Octomvrie a. c. la pretura di Agnita au fost decorați pentru servicii neîntrerupt de peste 40 ani notarul cercual dl *Ioan Bela* din Ghișasa-de-sus și fostul primar comunal Mihail Klein, di Proștea-mare, în mijlocul unei mari festivități.

Ca de regulă, după-ce s'a terminat festivitatea oficială a urmat bancheta în hotelul opidan, la care au participat vre-o 80 persoane.

Au urmat apoi mai multe toast în limba maghiară, germană și cea română, prin cari s'au descris activitatea sus numiților iubitori, în special a no

tarului cercual și harnic proprietar în Ghișasa-de-sus, accentuându-se între altele, că numitul notar ca unul ce a funcționat sub mai multe sisteme în timp de 47 ani după o altă, a trebuit mai întâi să poarte oficiul său în limba germană și apoi cea maghiară, deși această limbă dl Ioan Bela în școală nu a avut ocaziunea a o învăța, fără numai pe cale privată acasă.

Ce se ține de meritul acestor domni iubitori, al primarului nu-l cunosc, însă meritele dlui notar, care servește din anul 1852 și încă de tiner în comunele tare depărtate de sediul său, cum au fost Bendorf, Cornățel, Nucet și Noul-român, apoi astăzi în notariatul prezent, la care aparțin: Ghișasa-de-sus, Ghișasa-de-jos și Vecerd, comune foarte sărace, dl I. Bela, ca notar și Român bun fără de nici un ajutor în cancelaria sa în atâția ani de serviciu, a știut a-și conduce poporațiunea concretă griji sale pe toate căile cele bune și fericitoare, ca un adevărat bun păstor. Dlii notar i-se atribuie întreaga progresare culturală ce s'a făcut în aceste 3 comune cu poporațiunea română, căci sub conducerea dînsului s'au ridicat în toate școli românești din material solid corăpunzătoare azi, cu învățători dotați după lege, și câte alte edificii comunale. Înainte de aceasta cu 10 ani a făcut o donațiune bisericească din comuna sa natală de 200 fl., cu cari s'a ridicat o șură acoperită cu țigla în curtea parohială. Tot dînsul a câștigat două bunuri conștătoare din pășunat și păduri în preț de 15.000 fl. v. a. pe seama comunei sale natale, fără de care poporul ar fi fost foarte lipsit.

Pentru toate aceste fapte nobile poporul din cercul său notarial și în special comuna Ghișasa-de-sus îi este tare recunoscătoare și mulțumitoare; pentru aceea în semn de recunoștință cu această ocaziune îi dorește, ca decorațiunea meritată și primită să-i dobândească încă mulți fericți ani în deplină sănătate împreună cu întreaga familie sa, spre binele și folosul națiunii sale. Din încrederea poporului comunelor cercului Ghișasa-de-sus.

Valeriu Stoian,
par. gr.-cat. în Ghișasa-de-sus.

Revista ziarelor.

„Voința Națională” face o paralelă între atitudinea din opoziție a liberalilor și a conservatorilor.

„Timpul” răspunde „Independenței”, care a arătat pe dl general Manu, ca nemulțumit de actuala situațiune politică din sinul partidului conservator.

„Constituționalul” polemizează cu ziarul „La Roumanie”.

„La Roumanie” se ocupă de categoriile imposibile.

„Dreptatea” arată activitatea guvernului.

„Drapelul” se ocupă de situațiunea politică esteriore.

„Universul” subliniază necesitatea de a se crea cât mai multe școli de meserii.

„Opinia” (Iasi) se ocupă de criticele aduse guvernului actual de „Constituționalul”.

„Epoca”, sub titlul „Nici în car, nici în căruță”, se ocupă de felul cum se poartă opoziția.

„Gazeta Transilvaniei” se ocupă de pașirea prim-ministrului Clary, ca „neutral”.

ECONOMIE.

Societate comercială în Gerboveți.

O nouă societate comercială e pe cale a se înființa în Bănat, în comuna Gerboveți (Valea-Almăjului). Membrii fondatori sînt invitați la adunarea constituantă pe 29 Octomvrie n. Eată convocarea:

Conform §-ului 154 din legea comercială membrii fondatori ai înființării societății comerciale pe acții în Gerboveți prin aceasta au onoare a convoca pe d-nii acționari la „adunarea generală constituantă”, ce se va ține în Gerboveți, la 29 Octomvrie st. n. d. a. la 2 ore, în locuința de sub nr. 32 a dlui Ignatie Străin.

Obiectele adunării:

1. Convîngerea despre asigurarea capitalului social din prospect pe baza subscrierilor și plătilor încuse. — 2. Stabilierea statutelor și decideria învoielor eventuale cu fondatorii sau alții. — 3. A lua conclud despre constituirea sau neconstituirea societății. — 4. Denumirea direcțiunii prin membrii fondatori și alegerea comitetului de supraveghere pe 1 an. — 5. Dispune în sensul §-ului 152 din legea comercială în privința responsabilității membrilor fondatori.

Gerboveți, la 5 Oct. st. n. 1899.

Axente Goga, secretar. Nicolae Novacovici, plen. m. fund.

La

Abonament lunar

pentru

Octomvrie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Cronica zilei.

„Crimele maghiarisării”.

În nrul nostru 218 dela 3/15 l. c. am arătat „Crimele negre ale maghiarisării brutale”, cu un articol tradus din „Neptanilók Lapja”. Mai multe ziare din București, „Timpul”, „Drapelul” și altele au reprodus articolul nostru. Acum un organ bisericesc al Sașilor, „Kirchliche Blätter” reproduce articolul întreg în traducere germană și îi face următoarele comentarii:

„Lăsăm în bună chibzuire a cetăților cetitor, să-și facă judecata asupra acestei schițe mult cuprinzătoare. În acest scop punem aici două dispoziții ale legilor țerei, cari privesc cauza: În §. 58 art. de lege XXXVIII. din 1868, relativ la instrucțiunea poporală se zice: „Fiecare elev este de a se instrua în limba lui maternă, întru-cât aceasta este o limbă usuată în comună. În comunele cu limbi diferite sînt deci a se aplica astfel de învățători, cari sînt capabili de a instrui în limbile usate în comună. În comunele impopulate, unde locuiesc în masă locuitorii de limbi diferite, trebuie — întru-cât numai permit mijloacele comunei — să se aleagă și învățători suplenți de diferite limbi.”

§. 17 al art. de lege XLIV. din 1868 despre egală îndreptățire a naționalităților sună: Hotărîrea limbei de propunere în școlile înființate de stat și după împrejurări, de guvern, în institutele de învățămînt înființate după necesitate, câtă vreme relativ la aceasta nu există lege, se ține de agendele ministrului de culte și instrucțiune publică. De oare-ce însă rezultatul instrucțiunii publice este scopul suprem al statului din punct de vedere al instrucțiunii generale și al binelui public, este îndatorat ministrul instrucțiunii publice a se îngriji cu deosebire de aceea în institutele de stat, ca cetățenii fiecărei naționalități a țerei, dacă ei locuiesc la o altă în masă mai mare, să se poată instrui în limba lor maternă până atunci, când se începe instrucțiunea academică.”

Di prim-ministru Széll, care a proclamat principiul „legei, dreptului și dreptății” — ce zice la aceste încălcări criminale ale legii?

Face-se-va al crimelor vindice, ori complice?

Sibiu, 20 Oct. n.

Memento. 22 Octomvrie: Adunarea de controlă a rezerviștilor sibiieni ai armatei comune. — „Mariana”, reuniune învățătoarească gr.-cat., filiala Sângiorgiului, adunarea de const. în Rodna-veche.

22-29 Octomvrie: Expoziția de poame a Reuniunii agricole rom. în Sibiu.

23 Octomvrie: Cercul Ardușat—Someș al reun. inv. gr.-cat. din arhidieoconatul Sătmărilor, adun. gener. în Bozinta-mare.

25 Octomvrie: Concurs de medic cercual în cercul Sănbenedicului.

26 Octomvrie: Conferențele învățătoarești ale inv. gr.-or. din arhidieoasă.

Pentru masa studenților dela școlile române din Brașov, la colecta deschisă de direcțiune dl Ioan Săbădeanu, comerciant în Brașov, a subscris 1000 de franci.

Fundațiune pentru studenți. Răposatul căpitan Slanciu, despre a cărui trecere din viață am amintit în unul din nr-ii nostri, pe lângă multe dăruiri făcute biserice și săracilor până era în viață, a lăsat în administrarea consistoriului din Blaj și o fundațiune: trei acțiuni de ale „Albinei” pentru ajutorarea studenților săraci.

Conferențe învățătoarești. Învățătorii gr.-or. din pprebiteratele Agnita, Cohalm și Făgăraș sînt convocați la conferință pe 26 Octomvrie n. în Făgăraș.

Iubileul unui protopop. În 16 Noemvrie n. se împlinește 25 ani dela hirotonirea protopopului gr.-cat. Ioan Hășegan într-un preot și 18 ani de când administrează ca protopop tractul Dergei (Solnoc-Dobăca). În semn de recunoștință și stimă credincioșii tractului îi vor face cu această ocaziune sărbătoare iubilară.

Daruri de Crăciun. Comitetul „Reuniunii pentru ajutorarea de Crăciun a copiilor săraci, fără deosebire de confesiune”, din Sibiu, aduce la cunoștință, că părinții sârmani ai căror fii vor să fie ajutați (cu haine, încălțăminte etc.) să se înștiințeze la cassarul Reuniunii, dl M. Daniel, comerciant, Piața-mare, până în 11 Noemvrie n. a. c., în fiecare Mercuri și Sămbătă dela 2—7 ore după amiază. Înștiințările au să le facă părinții sau tutorii în prezența copiilor. Pretensiuni la ajutor au numai copii dela 3—6 ani. Cererile întărziate, din cauza timpului scurt, nu se vor lua în considerare.

Apropos Roma! Sipulus, umoristul maghiar, zeflemisează cu spirit activitatea jupânului Ováry, desvoltată în jurul congresului orientaliștilor, ținut la Roma. Publică în foaia sa, „Kakas Márton”, un articol, intitulat: „Oh, azok a románok”, — ca-și-cum l-ar fi reprodus din zărele budapestane, — dându-i cuprinsul următor:

„Infamie ne mai pomenită au comis Românii în congresul orientaliștilor, întruinit la Roma! Alaltăieri un delegat român a susținut cu glas înalt: „frumos oraș București”. Compatriotul nostru, Ováry Lipót, l-a combătut a doua zi cu succes în „Italia”. În „Mattino” a scris chiar un articol de fond compatriotul nostru Ováry Lipót, și a făcut prav afirmarea aceasta. Compatriotul nostru a desmintit atentatul impertinent, în telegrama trimise drăgung tuturor ziarelor din străinătate. Ováry a demonstrat că Budapesta cu cât e mai frumoasă decât București și articolul lui Ováry a făcut senzație. Compatriotul nostru Ováry a condamnat într-un lung articol observarea obraznică a unui Român, că București ar fi capitala României! Acest articol sângeros al compatriotului nostru Ováry Lipót a fost reprodus la primul loc de zărele: „Temes”, „Figaro”, „Berliner Tagblatt”, „Kölnische Zeitung”, „Aftenbladet”, „Ostasiatisches Lloyd”, „Espanol”, etc. etc.

Ei, bravo Sipulus!

† Ioan Cioara, paroh gr.-or. în Micălaca, lângă Aard, a răposat în 17 Octomvrie st. n., în etate de 48 ani.

— Teodor Barzu, paroh în Gârda-de-jos (ppresb. Cămpeni) a răposat în 14 Octomvrie.

Adunarea „Statului catolic” al bisericii rom.-catolice din Transilvania se va ține în 25 Octomvrie n. în Cluj. Cu această ocaziune membrii Statului, în frunte cu episcopul Majláth, vor lua poziție în contra congruiei, revendiindu-și și pe mai departe autonomia bisericii lor.

Consulate austro-ungare nou. În ministerul austro-ungar de externe se lucrează la organizarea de consulate nou. Se vor înființa 28 consulate nou dintre cari: 11 în Europa, 7 în Asia, 4 în Africa și 6 în America. Noii consuli își vor începe activitatea în decursul anului viitor.

Avis. Nefind subscriere toate acțiunile din emisiunea a III-a a cassei de credit și economii „Racoțana”, soc. pe acțiuni în Șeica-mare (Nagy-Selyk), subscrisa direcțiune a prolongat termenul de subscriere până în 31 Decemvrie a. c. Totdeodată sînt rugați toți acei domni cari au subscris acțiuni, până la termenul sus numit a solvi 25%, de acțiune.

Expoziția de poame, aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului”, chiar și până astăzi, Vineri, a întruinit un număr mare de esponenti. Între alții remarcăm grupa dlui Ioan Popescu, propr. în Sibiel, a d-nei Constanța Barcian și Liv. Brote, Reginari, a grădinei școlare din Căcova, Rechia; L. Simonescu (struguri din Lugoj); Nic. Borza, preot, Viștea; Daniil Stroia, Mercurea; Zdrenghea, Sebeșel; A. Gherman, Acliu; I. Neamtu, Alămor; A. Galea, N. Crețu, S. Albu, B. Lungu, B. Dancăș jun., P. Cioran, Er. Dancăș, P. G. Voicu, B. Simăn, B. Secuți, I. Hodrea etc., toți din Reginari; Ioan Droce, prot. Mercurea (dif. vinuri) etc. etc.

Până de prezent și-au înștiințat participarea la expoziție școala din Seliște pe Luni cu 100 școlari; Reginari, Marți, 100 școlari; Mercuri, Șura-mare 50—80 școlari; Vineri, Căcova cu 30—40 școlari.

Bilete de intrare se vînd la cassă cu 10 cr. de persoană, 5 cr. pentru școlari și militari dela sergent în jos, 50 cr. bilete permanente.

Din silurile maghiarisării. Raportul „societății centrale pentru maghiarisarea numelor” publicat de Telkes Simon zilele trecute, constată cu patriotică durere, că în prima jumătate a anului curent „schimbarea” numelor a avut rezultat cu mult mai neînsemnat decât în aceeași jumătate a anului trecut; anume s'au făcut schimbări de nume cu 874 casuri mai puține decât în anul trecut. Se știe, că aceste „schimbări” se fac în cea mai mare parte de silă, căci altcui nenorociți amplotiați, lucrători pe la căile ferate, finanți, gendarmi etc. ar fi dați afară din slujbă; cu atât mai imorală e deci siluirea ce se face acestor oameni, ca să-și lăpede numele cinstite, moștenite dela părinți. Singurii cari nu de silă își maghiarisează numele, sînt de sigur Evreii, cari se dau după preț, precum bate vîntul vremurilor. Raportul din vorbă spune, că și-au maghiarisat numele 66 înși în Arad, 31 în Comorn, 24 în Cluj, 24 în Timișoara, 20 în Sighetul-Marmației etc., în Brașov numai 6, iar în Sibiu numai 4; se înțelege, că Budapesta merge în frunte, avînd 463 casuri. Cei mai mulți dintre acești Maghiari de 5 pîfuls sînt pe la căile ferate (515), oficiile postale (20), la oficiile de stat (30), comitatense etc. După religie mai mulți sînt Evreii (861), apoi

rom.-catolicii (790), ev.-lut. 103, gr.-cat. 77, ref. 38, gr.-or. 18.

Di Telkes se plînge, că poporul de rînd nu prea înclină spre maghiarisarea numelor, căutînd a-și explica această rezervă prin așteruinea, că „poporul nu este destul de luminat asupra importanței maghiarisării numelor”. Așa zice Telkes, oamenii de bine însă vîd esplanarea în starea faptică a lucrului, că adevărat nefind dependent de coaja de pîne de pe la căile ferate și alte oficii de stat, măriile lor n'au armă cu ce să-l siluiască a-și lăpeda numele strămoșesc. Asta e, dle Telkes!

Expoziție de vite în Sibiu. Vineri, în 27 Octomvrie n. se deschide expoziția de vite, aranjată în Sibiu de „Reuniunea agricolă română din comitatul Sibiului”. Expoziția de poame, durînd din 22 până în 29 Octomvrie, septemăna viitoare publicul va pute cerceta două expozițiuni aranjate de aceasta harnică Reuniune.

Hymen. Dr. Ioan Gheție de Mireșul-mare, profesor la gimnasiul din Năsăud, și d-șoara Livia Veturia Telescu, fiica protopresbiterului gr.-cat. Telescu din Arad, își vor sîrba cununia în 24 Octomvrie n., în biserica gr.-cat. din Arad.

O statuă amanet. Ungurii hotărîseră să ridice prîntului Eugen de Savoya un monument la Zenta, unde în 11 Septemvrie 1697 într-o luptă decisivă bătuse oastea turcească, prin ce a frînt definitiv puterea Turcilor în Ungaria. O statuă equestră în mărime naturală după era să fie monumentală; statua e gata încă din anul trecut, a fost turnată în turnatoria firmei Beschornier, dar neplătindu-și-se suma de 10.000 fl. cât costă turnarea, firma nu estradă statua. Astfel prîntul Eugen în loc de cinstire, pătește rușine dela Unguri chiar și după două veacuri dela moartea sa. „Magyarország” spune, că un domn din Zenta adună acum subscrieri, ca să comunique Sultanului soartea monumentului, fiindcă Sultanul a dovedit în mai multe rînduri, că stîmbează memoria contrariilor și astfel nu e imposibil, ca el însuși să rescumpere din amanet statua prîntului.

Știri mîerunte. În Bucovet făptuitori necunoscuți au apurt ușa bisericii și au furat banii din lădiță și toate obiectele de argint: cruci, discuri, potir etc.

— În Ferendia băiețelul de 5 ani al lui Francisc Dudaș a fost pedesit de mamă-sa pentru niște strengării. Din răsunare băiețelul a dat foc grajdului. Micul tăciunar a căpătat dela tată seu o strașnică bătaie.

— Ministrul de agricultură a premiat cu 300 fl. pe jăranul Mertis Albert din Lăjosfalva, (Bănat) pentru cultivarea rațională a hemeiului.

Tribuna Literară.

A apărut:

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune, de Alfred Kormos, traducere de Constantin Popp, funcționar la „Albina”. Sibiu. Tiparul tipografiei arhidiece-sane, 1899. Pag. 186. Preț 1 fl. 50 cr. Se poate comanda dela „Tipografia” noastră.

Cunoașterea cuprinsului acestei cărți este indispensabilă pentru toți aceia, care iau parte la conducerea institutelor noastre de bani și peste tot a societăților pe acții.

Cartea aceasta — tradusă atât de bine de dl Popp — este o aleasă călăuză pentru membrii direcțiunilor dela societățile pe acții, căci le spune amănunțit cum să organizeze direcțiunea; apoi le dă îndrumări referitoare la procedura direcțiunii; exercitarea dreptului reprezentativ; datorințele și drepturile; responsabilitatea direcțiunii; amende și pedepse; dări și competențe etc.

Noi o recomandăm călduros tuturor celor interesați.

FELURIMI.

Judecată clasică. Căcoana Kohn și căcoana Berger din Budapesta sînt dușmane de moarte. La sărbătorearea „Jom hakipurim” din anul acesta căcoana Berger și-a versat veninul asupra căcoanei Kohn în forma unui licid din un vas inespriabil, și tocmai când căcoana îmbrăcată de mare sărbătoare plecase la biserică. Afacerea s'a continuat la lege, unde insultata pe lângă repararea onoarei mai pretindea și 100 fl. despăgubire pentru haina ei de mătășă. Martorii au adevărit numai faptul, n'au vîzut însă nici unul, că în adevăr căcoana Berger a — versat oala cu pricina.

Judele a enunțat sentința următoare: În numele M. Sale Regelui, acusată este achitată, dar de altă-dată să nu mai culeze a vîrșă pe căcoana Kohn murdărie.

Din public.)*

Mulțumită.

Zelosul nostru avocat din Alba-Iulia, m. on. domn Rubin Pațifa, a binevoit a dona pentru muzeul gimnasiului nostru rom. gr.-or. din Brad, o foarte frumoasă și prețioasă colecțiune (23 bucați) copii de pe monetele de argint din timpurile trecute, în mare parte însă de pe timpurile principilor transilvăneni.

Această colecțiune — după-cum s'a putut descifra — e de cuprinsul următor:

Două monete dela anul 1580, una cu inscripțiunea „Ferdinand dux Austriae”, alta cu inițialele C. B. D. S. S. — O monetă cu inscripțiunea „Carolus V.” (Transilvania capta). — Două monete de sub „Sigismund Bathory” a 1596 și 1601. — O monetă de pe timpul lui „Rudolf II.” d. gr. rom. imp. 1605. — Două monete de sub „Stefanus Bochkay” a. 1606. — O monetă de sub „Gavril Bathory” a. 1608. — Trei monete de pe timpul lui „George Rákoczy” din a. 1645 și 1648. — Două monete de sub „A. Barsay” a. 1659 și 1660. — Trei monete de sub „Mihail Apafy” a. 1661, 1662, 1663. — Două monete de sub „Emeric Tököly” a. 1682 (retro edit audax). — O monetă de sub „Francisc Rákoczy II.” a. 1705. — Trei monete cu inițialele „F. R. V.”.

Pentru această donațiune de mare interes și valoare pentru muzeul institutului nostru gimnasial, direcțiunea subscrisă exprimă și pe această cale marimiosului donator, cea mai călduroasă mulțumită.

Brad, în Sept. 1899.

George Părău,
dir. gimnas.

APEL.

— Cătră toate corurile rom. gr.-or. din Ungaria și Transilvania. —

Stimaților domni!

La 17 Oct. n. în opidul Halmaj pe la 11^{1/2} ore a. m. s'a aprins o șură a învățătorului din Lungșoara Iosif Mizeș (cu locuința în Halmaj) în preț de 3—400 fl. — Focul fiind ajutat de un vînt furios, a sărit în casa coristului din Halmaj Nicolau Sbircea care pe lângă toată asistența publicului s'a prefăcut în cenușe, cu toate aparțințele ei, cari erau încărcate cu cele necesare pentru subsistență. De oare-ce sus numitul corist este îngreunat cu o familie de tot grea, și de oare-ce corul nostru este încă tînăr și de prezent nu dispunem de un fond suficient, așa încît nu putem ca să-i ajutăm singuri la edificarea unei case ca să se scutească cu familia în decursul iernei, luând în considerare că noi ca coriști toți lucrăm la potențarea simțului religios, îmi permit pe această cale a mă adresa cătră toate corurile, să binevoiască a vota cât de mic ajutor din fondurile lor, ca astfel să manifestăm și lunei că în casuri de lipsă și noi românii sîntem în stare a sări într'ajutor unul altuia. Toate acelea coruri, cari ar fi în plăcută pozițiune de a vota cât de mic ajutor, să binevoiască fără întărzare a trimite ajutorul la adresa subscrisului, care la timpul seu va exprima mulțumită pe cale ziaristică.

Halmaj, la 17 Oct. n. 1899.

Mihail Vidu,

învățător și conducătorul corului.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

**) Toate zărele române sînt rugate a reproduce acest apel. M. Vidu.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Sămbătă, 21 Octomvrie n.

Der Schlafwagen-Inspector.

Comedie în 3 acte, de A. Bisson.

Inceputul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

La 20 Octomvrie n. 1899.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Moravec, locot.-mareșal-campestru, Bohringer, inginer, din Viena; Egan, comisar minist. din Szolva; Lendvay cu soția, protopretor din Sighișoara; Rothschild din Făgăraș, Kohn din Toplița, Zellhöffer din Nürnberg, Jabloner, Stern, din Viena, Feitler, Ferenczy, din Budapesta, comercianți.

Hotel „Neurhher”: Swoboda cu soția, cîntăret de operă din Viena; Csiky, profesor din Cristurul-săcesc; Rössler, accésit din Alba-Iulia; Buzsnyak, comerciant din Mediaș.

Hotel „Meltzer”: Bauszner, oficial din Papa; Dr. Schwarz, medic din Peneșchua, Beng, măcelar din București; Müller din Viena, Grüne din Timișoara comercianți; Frank, neguțetor din Reghinul-săcesc.

Almanachul
învățătorului
român.

Apel către frații colegi și către amicii școlii române.
A apărut, și se află de vânzare la sub-
scripsul, și la „Tipografia”, societate pe
acțiuni în Sibiu, strada Poplăcei nr. 15.

„Almanachul învățătorului român”
pe anul școlar 1899—1900.

Dacă în lipsa de abonamente suficiente și
în fața speselor mari, pe lângă toate opintirile,
nu ne-a fost cu putință a reduce prețul, ceea ce
am fi dorit din toată inima, aceasta se compen-
sează pe deplin prin faptul, că în acest an *Al-
manachul* a apărut cu mari îmbunătățiri atât la
cuprins, ce s'a îmbogățit cu material de mare folo-
s învățătorilor, cât și îndeosebi la ajustarea
esterioară.

În estan *Almanachul* este legat frumos
și trainic, în legătură de pânză, cu teacă pentru
cerusă etc., ilustrat și peste tot foarte elegant.

Almanachul are acum formatul unui
notes portativ, plin de cunoștințe din domeniul lite-
rar și pedagogic, legi și ordinațiuni și cu multe
alte îndrumări, cari stau zilnic la dispoziția înv-
țătorului în toate afacerile sale școlare.

Estă, pentru orientare,

Căpînsul *Almanachului*:

Prefață.

I. Căldărul și notițe din tipic pro 1899/00,
II. Date chronologice pe anul 1900.
III. Date genealogice: A) Austro-Ungaria. B)
România. C) Celelalte state europene.

IV. Afaceri de poștă și telegraf: 1. Serviciul
de scrisori. 2. Serviciul de mesagerie. 3. Tarifa pen-
tru telegrame.

V. Competențe de timbru și taxe: 1. Disposi-
țiuni generale. 2. Documente scutite de timbru. 3. Do-
cumente necutite de timbru. 4. Competența calculată
în procente. 5. Scala timbrelor.

VI. Șematismul bisericeii ort. or. române:
1. Metropolia. 2. Diecezele: A) Arhidieceasa Transil-
vaniei. B) Dieceasa Aradului. C) Dieceasa Caranse-
beșului.

VII. Șematismul provinciei metrop. gr.-
cat.: Metropolia. 1. Arhidieceasa. 2. Dieceasa de Ora-
dea-mare. 3. Dieceasa de Gherla. 4. Dieceasa de Lugoj.

VIII. Reuniuni învățătoresci: a) Reuniunea în-
vățătorilor români gr.-or. dela școalele confesionale din
dieceasa Caransebeșului; b) Reuniunea învățătorilor dela
școalele populare confesionale din protopopiatele ară-
dane I—VIII; c) Reuniunea inv. gr.-cat. „Mariana”
din Năteud; d) Reuniunea învățătorilor gr.-or. din di-
stictul Sibului; e) Reuniunea învățătorilor gr.-cat.
din jurul Gherlei; f) Reuniunea învățătorilor rom. gr.-
cat. din dieceasa Lugojului recte ținutul Lugojului; g)
Reuniunea învățătorilor gr.-cat din ținutul Hațegului,
cu centrul în Hațeg; h) Reuniunea învățătorilor gr.-
cat. din arhidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș.

IX. Partea literară: 1. Oda, la desv-
lirea bustului lui Ienăchiță Văcărescu, de Al.
Muntean al lui Vasile (București).

2. Dr. Dan. P. Barcianu, schiță biografică
cu portret, de Red. *Almanachului*.

3. Sentențe pedagogice, de diferiți autori
celebri.

4. Ioan Pop Reteganul, schiță biografică
cu portret, de George Cătană (Valeadieni).

5. Școala și biserica, ca factori primor-
diali în educațiunea și cultura națională, de
Iosif Velcean (Recița).

6. Cugetări, de Ioan Scurtu (Cluj).

7. Dascălii mei, amintiri din copilărie, de
Alex. Muntean al lui Vasile (București).

8. Școala lui Lazăr, scenă din revista isto-
rică-națională „100 de ani”, de I. L. Cara-
giale (București).

9. Maxime, de Petru Cipou, învățător
(Luncșoara).

10. Plugușorul anului, poezie dedicată în-
vățătorilor români, după C. Teodoru.

11. Dragi pe ascunsul, versuri de Adrian
Ungurean, învățător (Curtcarei).

X. Pro domo. (În această rubrică găsim
apreciări favorabile asupra *Almanachului*, an.
I, dela diferiți bărbați: Stefan Velovan, Dr.
Al. Mocsonyi, V. Babeș și mulți învățători).

XI. Școala confesională. (Aci găsim lu-
cruri vrednice de știut pentru toți învățătorii.
Anume:)

a) Regulament pentru organizarea în-
vățătorului în școalele populare;

b) Din drepturile și datorințele
învățătorului;

c) Literatura noastră școlară în
anul din urmă.

XII. Cartea experiențelor. (În această
parte urmează vre-o 2—3 coale de rubrici
pentru notițele trebuincioase învățătorului
peste an).

XIII. Apendice.

XIV. Anunțuri.

Rămâne acum, ca îndeosebi frații colegi,
conști de chemarea, poziția și cerințele de pro-
gres și eu dor de la contribuții la ridicarea nim-
bului statului învățătoresc, să nu înțelese a da
— între toate împrejurările — sprigul dorit și

pretins de acest opor, merit a fi un sincer că-
lăuz dascălului român și a stăvilă legătura
solidară între învățătorii noștri, stăndu-le în-
tru ajutor întru împlinirea chemării sublime, ce
o au în mijlocul poporului nostru.

Să părăsim odată, fraților colegi, superficia-
litatea, indolența, ușurătatea și reslăirea for-
țelor. Să ne gândim cum am sta noi, dacă fie-
care ar fi la culmea chemării sale?!

Atunci, văzând frumoasa-vă interesare, *Al-
manachul* nostru va prinde curaj, va câștiga
teren și drept de viață, ear' amicii sei, protec-
torii școlii române, nu vor întârzia de a ne privi
și prețul după-cum merităm, și amăsura aspira-
țiunilor și prestațiunilor noastre, amăsura inteli-
genței, cunoștinței și afirmării noastre publice, ne
va și remunera materialicește.

»*Almanachul*» s'a edat pentru voi, fraților
colegi, prin urmare apelând la sprigul vostru
binevoitor, soartea lui o pun în mâinile voastre și
a tuturor bărbaiților și amicilor școlii române.

Mai având la dispoziție unele esemplare din
anul trecut, doritorii de a avé și »*Almanachul*»
din I. an, binevoiască a trimite subscrisului, ori
»*Tipografiei*», societate pe acțiuni, Sibiu, 70 cr.
și-l vor primi, trimis franco.

Recița-montană, (Resiczabánya), 8 Oct. 1899.

Cu stimă și frăție

Iosif Velcean,
Inv. român.

Bibliografie.

A apărut:

A apărut: *Almanachul* Reuniunei
învățătorilor dela școalele confesionale
gr.-or. din dieceasa Caransebeșului, edat
din prilejul adunării generale jubilee,
ținute în 22 și 23 Septemvrie 1895, cu
care ocaziune s'a inaugurat monumentul
lui Constantin Diaconovici-Loga. Un
volum elegant de 232 pagini 8° mare,
hârtie fină velin, tipar frumos, cuprinzând
rapoartele adunărilor generale dela în-
ființarea Reuniunii până în 1895, raportul
despre inaugurarea monumentului și
cuvântările, unsprezece disertațiuni din
sfera instrucțiunii și educațiuni, sentențe,
telegramele de felicitare la inaugurarea
monumentului și conspectul ajutoarelor
date de Reuniune învățătoreselor veduve.
A apărut în tipografia diecesană din
Caransebeș. Prețul 1 fl.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 20 Octomvrie n. 1899.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.35	vând.	9.40
Lire turcești				
Imperiali (15 R ^o aur)		18.92		19.02
Ruble rusești 100 A		126.75		127.75
Galbeni		5.64		5.69
Napoleon-d'ori		9.52		9.59
100 Marce germane		58.67		59—
Livre sterling		11.96		12.06

Bursa de Budapesta.

Din 18 Octomvrie n. 1899.

Renta de aur ung. 4%	115.—
„ „ „ 4%	94.40
„ „ „ 4% cor. 6%	119.50
Imprumutul căilor ferate ung.	119.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	93.25
Obligațiunile desp. regalilor	161.25
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	187.50
Renta de hârtie austriacă	98.25
„ de aur austriacă	98.25
„ de aur austriacă	116.25
Losuri austriace din 1860	185.50
Acțiunile băncii austro-ungare	905.—
„ „ de credit ung.	363.50
„ „ de credit austr.	360.20
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Argintul	5.70
Galbeni împărătești	5.69
Napoleon-d'ori	9.57
Mărci 100 imp. germane	58.95
London 10 Livre sterlingi	120.89

Bursa de Viena.

Din 18 Octomvrie n. 1899.

Renta de aur 4%	115.35
Renta ung. v. c. 4%	94.40
Imprumutul căilor ferate ung.	119.50
Bonuri rurale ung.	119.—
„ „ croate-slavone	93.—
Renta de hârtie austriacă	98.95
„ „ argint austriacă	98.75
„ „ aur austriacă	116.85
Losuri austriace din 1860	184.50
Acțiunile băncii austro-ungare	901.—
„ „ de credit ung.	363.50
„ „ de credit austr.	360.40

Bursa de București.

Din 5 Octomvrie v.

5% Renta perpetuă	4% Fonc. rur.	80 1/2
5% „ am. 1881 96 1/2	5% „ urb. Buc.	87
5% „ „ 1892 98 1/2	5% „ „ Iași	82
5% „ „ 1893 98 1/2	Banca Națion.	2550
5% „ „ 1894 82	„ Agricolă	303
4% „ „ 1889 84	„ României	—
4% „ „ 90.94 86	„ de scont	260
4% „ „ 1896 88	Dac. Rom.	420
4% „ „ 1898 88	„ Națională	430
Convertite rurale	Patria	—
5% Obl. c. B. 1883	Construcții	60
4 1/2% „ „ 1890	Basalt artificial	—
5% „ „ 1895	Tramv. nou	—
5% Fonc. rur.	Baia centrală	105

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes.
Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe
acțiuni: Iosif Marschall.

Nr. 18949
II.—1899

[322] 1—1

Publicațiune.

Pentru asigurarea reparării podurilor nr.
32 și 29 aflătoare pe drumul municipal Se-
beșul-săsesc—Sugag se va ține în 30 Octom-
vrie 1899, la 10 ore a. m., în sala de con-
sultare din palatul comitatens o pertractare
cu oferte închise.

Doritorii de a întreprinde această lucrare
sunt provocați să-și substearnă ofertele refe-
ritoare la întreprinderea efectuării acestei lu-
crări până la 9 ore a. m. a zilei fixate la
vicecomitele comitatului. Oferte intrate mai
târziu nu se vor considera.

Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și
provăzute cu valul de 5% computat după
suma preliminară de 955 fl. 17 cr. Operatul
tehnic și condițiunile referitoare la lucrarea
din chestiune se pot vedé la oficiul de con-
struire reg. ung. din Sibiu, în orele de oficiu.

Sibiu, în 16 Octomvrie 1899.

Pentru vicecomite:

Stroia,
protonot. comit.

Se dă în arândă

casa nr. 1 din Călnic. u. p. Sebeșul-
săsesc, împreună cu edificiu de locuit,
boltită, cărcimă și licență pentru
vînderea de beuturi diferite.

Ofertele a se trimite la

Nataliel Jagdmann,

[320] 1—2 în Călnic.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

CARTEA
DUREREI

care foarte potrivit s'ar puté numi

CARTEA

MÂNGĂIEREI

nu se mai află de vânzare decât în
număr restrins de exemplare

elegant compactate!

Un exemplar costă 1 fl. 50 + 5 cr. porto.

Se poate folosi și ca carte de rugăciuni.

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hályi de Apșa printr'un circular special.

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

„POESII”
DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu
se află de vânzare opul premiat și publicat de
„Asociațiunea transilvană pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Reteganul.

Acest op., care se extinde pe 216 pagine, cu-
prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 or. porto.

Cu preț redus!

Se află de vânzare la „Tipografia”, societate
pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de
Nicolae Branzeu,
profesor la liceul „I. C. Brătianu” în Pitești.

Prețul redus dela 1 fl. la 50 or.

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

La esposiția higienică din Cairo dela 1895 și din Londra dela 1896 spirtul în
contra reumei (Reuma-Geist) a fost premiat cu diploma de onoare și cu medalia
de aur. Probat de capacități medicale și întrebuințat cu cel mai bun succes în cele
mai mari institute de cură.

Spirtul în contra reumei

are efect sigur și grabnic asupra tuturor părților corpului, și anume în contra
boalelor de nervi reumatice, gicht, ischias, asthma, etc.

Efectul e în unele casuri așa de extraordinar, încât chiar și la boale învechite,
după întrebuințare de o singură-dată, înceată cele mai cumplite dureri.

— Dureri de dinți și de cap vindecă în 5 minute. —

Prețul unui flacon, cu instrucțiune de întrebuințare, e 1 coroană, în calitate
mai tare 2 coroane și 40 fleri.

Depou principal în Budapesta la farmacia lui Iosif Török, Király-utca nr. 12
și la farmacia lui Dr. A. Egger, Váci-körut nr. 17, cum și în toate farmaciile din
capitală și din provincă, precum și la subscrisul

Iuliu Widder,

farmacist în

Sátoralja-Ujhely.

[318] 1—10

Comandele din provincă să efectueze prompt.

Depou în Sibiu la farmaciile I. C. Molnar, Heinrich Gottlieb, E. Rumler; în
Sebeș: Ludovic Binder, W. Lederleiger; în Orăștie la Iosif Graffius; în Mediaș la
Iosif Oberth; în Cohalm la Ed. Victor Melas.

Vindere de moară cu vapor.

Moara cu vapor de pe hotarul comunei Frăuă, în apropiere de gara dela
Copsa-mică, din cauze familiare se vinde din mână liberă.

Moara există de cinci ani, în acest timp a fost de nouă ajustată, și anume
cu o mașină Höcker, semi-stabilă, de putere de 12 cai, trei mașini de minat de 42
cai, un cilindru de măcinat, două lifturi, o mașină de curățit grăunțele, toate minate
pe curele.

Informațiuni detaliate dă

[317] 1—3

Carol Entersz,
în Copsa-mică.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Novitate!

Cadou

ocasional!

LIMBA
FLORILOR.

— De amor și amicitie. —

Simbolica naturală a celor mai favorite
flori, compusă după explicările orientalilor
de

Un amoresat.

Acest volum, în format drăgălaș (32°) imprimat pe
hârtie velină, în două colorii, negru și albastru,
elegant compactat în lux, este

cadou potrivit

pentru tinerime, mai ales pentru fete.

În legătură de pânză colorată, tabla titlului imprimată cu aur.

Prețul unui exemplar 50 cr. — 1.50 lei.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din
tainele
vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 1 fl., plus 5 cr. porto.

Se poate procura dela

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut!